

N:o 193.

Af herr **A. Hedin**, *innefattande tillägg till motionen n:o 188 angående tillsynen öfver tryckta skrifers offentliggörande.*

Med anledning af denna motion har jag från en med förhållandena förtrogen embetsman mottagit upplysningar, hvaraf framgår, såsom ock var att med visshet förmoda,

att bibliotekscheferna icke allenast icke bidragit till den föreställningens uppkomst eller bestående hos boktryckeri-industriens idkare, att visst slags tryck skulle vara undantaget från regeln att »af *allt* hvad som tryckes», boktryckaren skall aflemna, utom kontroll-exemplaret, 3 s. k. arkivexemplar, utan tvärtom erinrat boktryckarne om deras skyldighet i detta hänseende,

att vid misstanke om, att leveransen från ett tryckeri ej är fullständig, på bibliotekets vägnar strax vidtages all åtgärd, som af dem beror för vinnande af rättelse,

att för närvarande »flere större tryckerier drifva tryckerirörelse å landsbygden på längre afstånd från närmaste stad än $\frac{1}{2}$ mil» (och ej förlagd till köping), hvarpå flere exempel anföras.

Missbruket att utan anmälan drifva s. k. accidenstryckerier både på landsbygden och i städerna har en gång blifvit ganska allvarsam samt påpekadt (i »Svensk typograftidning» 5 juni 1890). De med anledning häraf till kongl. biblioteket inkomna upplysningar för-

anledde en skrifvelse från dåvarande öfverbibliotekarien till chefen för justitiedepartementet, men skrifvelsen föranledde åter ingen åtgärd. Såsom skäl för uraktlåtenheten säges det, att man anför, att »det ej är belagdt med straff att anlägga och drifva dylika mindre tryckerier på landsbygden». Ett sådant skäl vore ju ett nonsens, då lagen ej gör någon skilnad mellan större och mindre boktryckerier, och då det anspråkslösa namn, näringsidkaren gifver åt sitt företag, ej kan återverka på lagens innehåll och syfte. Hur än härmed sig förhåller, så står dock det fast, att chefen för justitiedepartementet åtminstone *en* gång blifvit underrättad, ej af ryktet, ej genom en löslig uppgift af någon ovidkommande, utan på embetets vägnar af behörig person, att en lagöfverträdelse egde rum i ej ringa skala. När likväl ingen åtgärd vidtagits, så är det förklarligt, att missbruket tagit sådana proportioner, att det i sanning är mera lycka än konst, om ej känbara olägenheter häraf orsakas, för hvilka, om de inträffa, andra och flere — efter vanligheten — få sota, än de skyldige.

Stockholm den 15 april 1902.

A. *Hedin.*